

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING Nr 003.24

Antagen/Senast ändrad	Gäller från	Dnr
Kf 2016-04-04 § 67	2016-04-05	2015/262
Kf 2024-03-18 § 30	2024-03-19	2024/67

ÄGARDIREKTIV FÖR HELÄGDA KOMMUNALA AKTIEBOLAG I BROMÖLLA KOMMUN

Bakgrund

Kommunallagen ställer krav på kommunerna bl.a. när det gäller kontroll och inflytande över all kommunal verksamhet, även den som bedrivs i bolagsform. De av kommunen direkt och indirekt ägda bolagen representerar stora tillgångar och det ställer krav på löpande uppsikt över bolagens resultat, utveckling och ställning. Det är också viktigt att skapa likartade och goda förutsättningar för kommunens hela verksamhet, oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Detta innebär att kommunen måste utveckla och kommunicera en klar och tydlig bild av varför man äger sina bolag och hur man vill att bolagen ska utvecklas. Genom att använda och utveckla formella styrinstrument som ägardirektiv, i dialog med bolagen ges förutsättningar för en kultur som gör det möjligt att styra bolagen i önskad riktning.

Kommunrättsliga utgångspunkter

Kommunen och de kommunala bolagen utgör en ekonomisk beslutsenhet för vilken kommunfullmäktige har det övergripande ekonomiska och politiska ansvaret. Bolagen är således ett instrument för kommunen att tillgodose invånarnas behov. Ägarstyrningen över bolagen utgår därför alltid från fullmäktige

Tillämpning

Utöver vad som specifikt anges i detta dokument skall bolagen följa de policys och planer som beslutas av kommunfullmäktige och som är relevanta för varje bolag.

Bolagen skall också särskilt observera underställningsplikten gällande frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

Gemensamma mål

Kommunfullmäktige beslutar om de övergripande målen för Bromölla kommun i samband med ny mandatperiod. Kommunfullmäktige har antagit en styrmodell med vision, strategiska prioriteringar och övergripande mål. Bolagen ska anta och följa de strategiska prioriteringarna och kommunfullmäktiges mål för gällande mandatperiod samt utarbeta effektmål som bidrar till målen inom de strategiska prioriteringarna.

Allmänt

Bolagen är organ för kommunal verksamhet och står enligt 6 kap.1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Förutom genom lag och författning regleras bolagens verksamhet och förhållande genom gällande bolagsordning och ägardirektiv samt förekommande avtal mellan kommun och bolag. Ägaren förutsätter att bolagets styrelse följer utfärdade direktiv under förutsättning att dessa inte strider mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Utöver vad som anges i aktiebolagslagen om bolagens ledning gäller följande:

Styrelsen

Det är ägarens ansvar att tillsätta en styrelse med förutsättningar att tillvarata bolagets och ägarens intressen samt ge styrelsen mandat att aktivt verka inom givna ramar. Styrelsen ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten såsom de kommer till uttryck i bolagsordning, ägardirektiv och övriga kommunala styrdokument förverkligas.

Gemensam styrelse för Bromölla Energi & Vatten AB och dess dotterbolag Bromölla Fjärrvärme AB skall utses.

Styrelsen ska utarbeta och anta arbetsordning för sitt eget arbete.

Roll- och ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktör utformas skriftligt

Ersättares inträde

Kommunfullmäktige fastställer i vilken ordning ersättare i bolagens styrelse ska inträda vid förfall för ordinarie ledamot. Ersättare har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden och ska alltid för kännedom erhålla kallelse med tillhörande handlingar avseende styrelsesammanträde. Ersättare har att iakttä motvarande tystnads- och lojalitetsplikt som gäller för ledamot.

Arvode

Kommunfullmäktige fastställer grunder för arvode och andra ersättningar som ska utgå till styrelseledamöter, ersättare samt de lekmannarevisorer som utses av kommunfullmäktige. Styrelsearvode utgår gemensamt för Bromölla Energi & Vatten AB och Bromölla Fjärrvärme AB.

Verkställande direktör

Bolagen som omfattas av detta ägardirektiv ska sträva efter att en gemensam VD ska utses för att stärka det strategiska arbetet.

Instruktion för verkställande direktören

Styrelse för bolag ska utarbeta och anta instruktion för verkställande direktören för att bl.a. reglera befogenheten att teckna firman. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt se till att bolagens bokföring och medelsförvaltning sköts på ett betryggande sätt (ABL (8:29)). Verkställande direktören är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagens intresse. Det innebär att verkställande direktören ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten så som de kommer till uttryck i bolagsordningen, ägardirektiv och styrelsebeslut förverkligas.

Tillsättande av verkställande direktör

Bolagsstyrelsen ska samråda med Kommunstyrelsen och kommunchef vid tillsättande av verkställande direktör om inte annat beslutas av kommunstyrelsen.

Anställningsvillkor för personer i företagsledande ställning

Bolagens styrelse, i sin helhet, har ansvaret för anställning av verkställande direktören och beslutar om anställningsvillkoren. Företagets styrelse ska vid beslut om anställningsvillkor ta ställning till den totala ersättningen inklusive pensionsvillkor och övriga förmåner

Löner och övriga förmåner till personer i företagsledande och därmed jämförlig ställning i bolagen ska vara konkurrenskraftiga men inte löneledande i förhållande till jämförbara företag. Kommunens personalpolicy ska tillämpas.

Bolagens verksamhet

De kommunala bolagen ska aktivt verka för att stärka och marknadsföra hela Bromölla kommun och på så sätt bidra till en positiv samhällsutveckling. Kommunens vision, övergripande mål och strategiska prioriteringar tillsammans med varumärket ska vara vägledande. Som ett led i detta ska även bolagen ta ett socialt ansvar. Samtliga bolag ska arbeta för att öka integration och mångfald i kommunen.

Bolagen och kommunen ska tillsammans erbjuda invånare, besökare, organisationer och företagare service och tjänster av hög kvalitet. Målet för verksamheten i bolagen är att, inom ramen för bolagets bästa, tillgodose intressen som gagnar kommunkoncernen i dess helhet och därigenom kommuninvånarna.

Föremålet för bolagens verksamhet anges i bolagsordningen för respektive bolag. Bolagen får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen. Bolaget får inte heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagsstyrelsen erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Bromölla kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

Härmed avses:

- Investerings- eller försäljningsbeslut av större omfattning och med långsiktig väsentlig inverkan på bolagets ekonomi eller verksamhet.
- Planer som gäller ny eller väsentligt ändrad inriktning av bolagets verksamhet.
- Fusion av företag.
- Förvärv av företag, bildande av dotterbolag eller överföring av bolagets verksamhet på dotterbolag.

Vid tveksamhet huruvida fråga är att hänföra dit ska bolaget samråda med kommunstyrelsen i Bromölla kommun.

Budget och verksamhetsplan

Bolagsstyrelsen ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål och prognos för de närmaste fem räkenskapsåren, samt en budget för nästkommande räkenskapsår baserat på ägarens styrdokument och budget mm. Man ska också redovisa en löpande investeringsplan för bolagen för de kommande fem åren i syfte att kunna kontrollera och prioritera de kommunövergripande förpliktelserna. Verksamhetsplan och investeringsplan ska redovisas årligen till Kommunstyrelsen.

Bolagen ska bidra med underlag med relevant information så att kommunfullmäktige årligen kan besluta om målsättningar för bolagen i ägarens budget.

Intern kontroll

Bolagen ska ha en god intern kontroll. En plan som fastställts efter riskbedömning ska redovisas till kommunstyrelsen senast den 31 mars innevarande år. Uppföljning ska redovisas senast i samband med bolagens årsredovisning.

Förvaltningsberättelse i Koncernens årsredovisning

Bolagens styrelse ska årligen i koncernens förvaltningsberättelse redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats för att leva upp till dessa direktiv och till kommunfullmäktiges vision och mål för mandatperioden.

Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap 1 och 9 §§ kommunallagen.

Bolagens ekonomiska planering och redovisning ska vara sådan att den kan samordnas med kommunens. Bolagen ska rapportera i enlighet med instruktioner från kommunstyrelsen för att uppfylla bestämmelserna om "sammanställd redovisning" i lagen om kommunal redovisning.

Bolagen ska redovisa delårsrapporter till ägarna per 30 april och 31 augusti. Rapporterna ska, förutom resultat- och balansräkning för perioden, innehålla prognos för helårsresultat samt redovisa en lägesbild av pågående och planerade investeringar samt prognos avseende avvikelse från fastställda uppdrag. Rapporten skall även innehålla uppföljning av de indikatorer och nyckeltal som beslutats om för bolaget i budgeten från kommunfullmäktige.

Bolaget ska ta fram årsredovisningshandlingar så att ordinarie bolagsstämma kan hållas senast under maj månad.

Revision och granskningsrapport

Kommunens revision har i uppdrag att upphandla såväl sakkunniga till sin egen granskning som sakkunniga till lekmannarevisorerna samt yrkesrevisorer till de kommunala bolagen.

Bolagens lekmannarevisorer har i uppdrag att i granskningsrapport redogöra för genomförd förvaltnings- och verksamhetsrevision och bedömning av utfallet av verksamheten i form av ändamålsuppfyllelse och måluppfyllelse, liksom om verksamheten bedrivits inom ramen för de kommunala befogenheter som gäller för bolaget. Redogörelsen ska lämnas till bolagets styrelse, kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige, senast i samband med styrelsens behandling av årsredovisningen på styrelsemöte i mars. Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i dessa avseenden.

Kostnaderna för lekmannarevisorernas granskning av verksamheten ska belasta bolaget.

Upphandling

Upphandlingar inom kommunkoncernen ska genomföras i enlighet med lagen om offentlig (LOU resp. LUF) upphandling och kommunens upphandlingspolicy. Upphandling bör samordnas inom koncernen i de fall ekonomiska, verksamhetsmässiga eller andra fördelar kan uppnås.

Hållbara utgångspunkter

Bolaget ska iaktta ett livscykelperspektiv och verka för en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar samhällsutveckling i Bromölla kommun som bidrar till att uppnå de globala målen i Agenda 2030.

Bolagets val av material vid om- och nybyggnation ska vara hållbara socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Även vid åtgärder i den fysiska miljön så väl inomhus som utomhus ska de tre hållbarhetsfaktorerna beaktas.

Personalpolitik

Varje bolag ska föra en personalpolitik, som sammanfaller med kommunens. Detta innebär att kommunens personalpolicy och personalpolitiska dokument ska vara styrande inom hela kommunkoncernen.

Kommunens synpunktshantering

Bolagen ska följa de instruktioner om att besvara inkomna synpunkter om verksamheten som kan inkomma via kommunens synpunktshantering.

Offentlighet och sekretess

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Sekretess kan gälla uppgifter som rör leverantörers, kunders och personals personliga eller ekonomiska förhållanden och uppgifter som påverkar bolagets konkurrenskraft.

Frågan om utlämnande av handling avgörs av verkställande direktör eller efter dennes bestämmande.

Vägran att lämna ut handling ska på sökandens begäran prövas av verkställande direktör eller av styrelsens ordförande.

Säkerhetsskydd och beredskap

Bolagens arbete med säkerhetsskydd och beredskap omfattas av kommunens generella styrdokument.

Bolagen omfattas av kommunstyrelsens generella styrdokument för säkerhetsskydd och beredskap. Roll- och ansvarsfördelning för arbetet ska utarbetas och dokumenteras skriftligt.

Bolagen ska aktivt arbeta med säkerhetsskydd och beredskap inom den egna organisationen och aktivt delta när ägaren påkallar.

Särskilt ägardirektiv för AB Bromölla hem

1. Verksamhetens inriktning

Bolaget ska utveckla verksamheten utifrån de ändamål som beskrivs i bolagsordningen.

Bolaget ska vara drivande och öppna för att hitta nya innovativa och funktionella lösningar för att tillgodose nuvarande och framtida bostadsbehov. Bolaget ska erbjuda bostäder i såväl Bromölla tätort som i mindre orter inom Bromölla kommun. Bostadsutvecklingen ska ske i de områden som efterfrågas av marknaden för att öka kommunens attraktionskraft. Bolaget ska agera initiativtagare för att få igång bostadsbyggande i områden som idag inte har den utveckling på bostadsmarknaden som möter ägarens långsiktiga ambitioner om god samhällsutveckling. Bolaget ska aktivt bidra till att öka befolkningen.

Bolaget har som särskilt uppdrag att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler. Bolaget ska i dialog med verksamheten säkerställa att lokalerna är ändamålsenliga.

Bolaget ska aktivt arbeta med att skapa trygga och trivsamma boendemiljöer. Hela beståndet ska hålla en god kvalitet. Bolaget ska vårda fastighetsbeståndet genom att utföra löpande underhåll i hållbar omfattning. Bolaget ska vara en aktiv part i kommunens trygghetsskapande arbete.

Bolaget ska medverka till att utveckla kommunen som en attraktiv boendeort.

2. Ekonomiska mål

Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande för bolaget. Ägaren följer upp bolagets ekonomi i samband med rapportering och i olika forum för dialog. Bolaget ska jämföra nyckeltal med andra fastighetsbolag, nyckeltal och analys ska redovisas för kommunstyrelsen vid de tillfällen det begärs under året.

Bolaget ska fortlöpande effektivisera sin verksamhet.

Kommunfullmäktige har identifierat fyra finansiella områden som tillsammans definierar god ekonomisk hushållning i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Områdena är:

- Resultat,
- Kapacitet,
- Risk,
- Kontroll.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år. Kortsiktiga finansiella mål för budgetåret och planåren formuleras i samband med den årliga budgetprocessen. Uppföljning av målen görs i delårsrapporter och värdering av god ekonomisk hushållning görs i samband med årsredovisning.

Utdelning ska ske till ägaren enligt §3 i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

3. Marknad och prissättning

Bolaget ska erbjuda bostäder i olika standard och prislägen både i befintligt bestånd och i nyproduktion för att tillgodose olika målgruppers behov av boende. Bolaget ska aktivt marknadsföra sig inom och utanför kommunen.

4. Hållbara utgångspunkter

Bolaget ska aktivt arbeta för att reducera den totala energiförbrukningen och övergå till förnyelsebara energikällor.

Särskilt ägardirektiv för Bromölla Energi och Vatten AB (koncernen)

1. Verksamhetens inriktning

Bolaget ska utveckla verksamheten utifrån de ändamål som beskrivs i bolagsordningen.

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (VA-lagen) har kommunen en långtgående skyldighet att ordna med vattentjänster, det vill säga vattenförsörjning och avlopp (se lagens 6 §). Det av Bromölla kommun helägda bolaget är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och är den aktör som ska medverka till att kommunen kan fullgöra sitt ansvar enligt VA-lagen.

Bolaget ska använda bästa allmänt accepterade teknik, kostnadseffektiva lösningar och ha ett hållbarhetsperspektiv i såväl daglig drift som i långsiktiga investeringar. Detta ska även gälla de leverantörer som bolaget anlitar.

Bolaget ansvarar för långsiktig planering och strategier för kommande utbyggnader och i dialog med ägarna ta fram beslutsunderlag för den långsiktiga försörjningen. Bolaget ska sedan verkställa de av ägaren fattade beslut.

Översiktsplan och styrande dokument inom VA-området ska vara styrande för bolaget.

Bolaget ansvarar för att samtliga ledningar och annan infrastruktur finns dokumenterad och tillgänglig i relevanta system.

2. Fullmäktiges rätt att ta ställning

Kommunfullmäktige fattar beslut om varje ändring av VA-taxan, inkluderande föreskrifter, anläggnings- och brukningsavgifter eller vilken annan ändring av taxan det kan handla om. Förslag till kommunfullmäktiges beslut om ändrad VA-taxa arbetas fram av bolaget och ska tillställas kommunstyrelsen senast tre månader före kommunfullmäktiges beslut om ändrad VA-taxa avses träda ikraft.

3. Ekonomiska mål

Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande för bolaget. Ägaren följer upp bolagets ekonomi i samband med rapportering och i olika forum för dialog. Bolaget ska jämföra nyckeltal med andra el, fjärrvärme och -vattenbolag, nyckeltal och analys ska redovisas för kommunstyrelsen vid de tillfällen det begärs under året.

Bolaget ska fortlöpande effektivisera sin verksamhet.

Kommunfullmäktige har identifierat fyra finansiella områden som tillsammans definierar god ekonomisk hushållning i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Områdena är:

- Resultat,
- Kapacitet,
- Risk,
- Kontroll.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år. Kortsiktiga finansiella mål för budgetåret och planåren formuleras i samband med den årliga budgetprocessen. Uppföljning av målen görs i delårsrapporter och värdering av god ekonomisk hushållning görs i samband med årsredovisning.

Bolaget ska reinvestera och underhålla för att säkerställa anläggningarnas värde. Reinvesteringar ska så långt det vara möjligt ske med kassaflöde från den löpande verksamheten. Nyupplåning kan endast ske efter godkännande av ägaren och samordnas med beslut avseende den långsiktiga investeringsplanen. Bolaget ska på sikt amortera långfristiga skulder.

Utdelning ska ske till ägaren enlighet med årligt budgetbeslut antagit av kommunfullmäktige.

4. Marknad och prissättning

Prisnivån på nätavgifter ska hålla sig inom den intäktsram som energimarknadsinspektionen fastställer och tredjeparts höjning av nätavgifter ska tillsammans med nätförluster vidarefaktureras fullt ut till slutkund.

Prissättning av fjärrvärmeinstallation och den rörliga kostnaden för fjärrvärme ska sammantaget ge en ekonomisk vinst för bolaget samtidigt som prissättningen ska uppmuntra fortsatt omställning till fjärrvärme.

Bolaget ska aktivt verka för att erhålla marknadsmässiga priser på arbete som genomförs för att kunna ha en så låg prissättning som möjligt.

Bolaget fattar beslut om avgifter för elnätsverksamheten. Bolaget ska informera kommunstyrelsen om elnätsavgifterna senast två månader före de avses träda ikraft.

Bolaget fattar beslut om avgifter för fjärrvärme. Bolaget ska informera kommunstyrelsen om fjärrvärmeavgifterna senast två månader före de avses träda ikraft.

5. Hållbara utgångspunkter

Bolagets uppdrag är att aktivt bidra till samhällets klimatomställning.

Särskilt ägardirektiv för Bromölla Fritidscenter AB

1. Verksamhetens inriktning

Bolaget ska utveckla verksamheten utifrån de ändamål som beskrivs i bolagsordningen.

Bolaget ska verka för att utveckla spontanidrotten inom bolagets ansvar på Ivöstrandsområdet. Bolaget ska aktivt verka för mångfald, både bland aktiviteter och utövare samt skapa förutsättningar för en ökad folkhälsa. Bolaget ska vara en aktiv part i utvecklingen av kommunen som attraktiv bostads-, verksamhets- och besöksort.

Bolaget ska aktivt arbeta för att säkerställa att fler aktörer nyttjar såväl utomhus som inomhus anläggningarna.

Bolaget ska sörja för långsiktig planering och strategier för den kommande utvecklingen inom bolagets ansvarsområde.

2. Ekonomiska mål

Bolaget ska aktivt verka för att årligen förbättra det ekonomiska resultatet och därigenom minska behovet av driftbidrag från ägarna. Detta ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. I redovisningen ska framgå på vilket sätt bolaget arbetat för att uppnå det förbättrade resultatet. Verksamhetsplanen ska kompletteras med en utvecklingsplan för att visa på möjligheter till att öka intäkterna och därmed även aktiviteterna på området.

Kommunfullmäktige har identifierat fyra finansiella områden som tillsammans definierar god ekonomisk hushållning i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Områdena är:

- Resultat,
- Kapacitet,
- Risk,
- Kontroll.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år. Kortsiktiga finansiella mål för budgetåret och planåren formuleras i samband med den årliga budgetprocessen. Uppföljning av målen görs i delårsrapporter och värdering av god ekonomisk hushållning görs i samband med årsredovisning.

Storlek på driftsbidrag från ägaren bestäms årligen i samband med att bolaget presenterar verksamhetsplan och budget. Bromölla fritidscenter AB får inte fastställa budgetar, program, ramar, planer eller liknande måldokument, som förutsätter att ytterligare ekonomiska bidrag lämnas utöver vad som tilldelas genom den reguljära budgeten, utan att ha fått godkännande från kommunfullmäktige.

Bolaget ska underhålla och reinvestera för att säkerställa anläggningens värde. Reinvesteringar ska ske med kassaflöde från den löpande verksamheten. Bolaget ska amortera långfristiga skulder för att minska ränterisken.

3. Marknad och prissättning

Prissättning för uthyrning som sker till föreningsverksamhet ska vara i paritet med standarden på anläggningarna och kommunens övriga anläggningar. Uthyrning till övriga ska ske på marknadsmässiga villkor.

4. Hållbara utgångspunkter

Bolaget ska bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att verka för att verksamhet bedrivs som förbättrar folkhälsan i Bromölla Kommun.
